Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 3238
Eski Kayıt No:

٦٠

٣٢٣٨

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. ... 1383 ... Kütüphanesi

١) توقادی امین افندی رساله سی

٢) مستقیم زاده . ترجمهٔ غزل عبد القادر الجیلانی

٨
١٤٩

كتاب التصوف في الوحدت

بسم الله الرحمن الرحيم

اهل وحدت وارباب تصوف اتفاق ايدوب بويوردلركه مبدأ انسان عرش اعلادن اولوب عقل كل وام الكتاب وقلم اعلا ونفس كل وكتاب مبين ولوح محفوظ ديو اطلاق اولنوب بعده كرسيه نزول ايدوب بعده سبع سمواته داخل وعالم ملكوتي كشت وكذار ايدوب بعده كلوب مفردات عناصره داخل وخارج اولوب وآندن مواليد مركباته دخول قيلوب معادن ونباتاتدن وحيواناتدن وجود انسانيه آته صلبنه كلوب بعده آنه رحمنه دوشوب عناصر كسوه سين كيوب خواس خمسهٔ ظاهر وخواس خمسهٔ باطني ايله تزيين اولوب عالم شهادته كلن كمسه نلك مبدأی عرش اوليجق عرش اعلادن آته بلنه وآنا رحمنه كلنجه نزول ايدن نفسميدر عقلميدر روحميدر جواب على طريق الصواب ذكر اولنان تركيبده روح ايله جسم امكاني مخلوطجه ترتيب المنغله سؤال اولنديغي اوذره

جواب

جواب قبول اتيمشلردر روح اسماء الهيه نلك صورتيدر ونور ربانيدر عرش اعلا مبدأ انسان ديكلدر مكر مراد عرش معنوی اوله اول ايسه حضرت پيغمبر حضرتلرينك روح شريفلريدر اول مخلوقدر مستوای حقدر مجمع كلدر مظهر حقدر عرش صوری انلك نورندن خلق اولنمشدر نزول ايدن اولدركه روحدر حقلك مجازا تجليسي صورتی اولور عكسدر عيني ديكلدر واصل حق اولانلرك معلوملريدر فافهم زيرا حديث شريفده بيورلمشدر اول ما خلق الله روحي اول ما خلق الله القلم اول ما خلق الله العقل اول ما خلق الله نوری اول ما خلق الله ملك الكروبيين بو عواملك هر بری اعتباريدر بونلرك هر برنده معاني متعدده اولديغي كبي نيجه اسما ايله تسميه ايتملك جائزدر اون سكز بيك عالم ديو تعبير اولنديغي كثرتدن كنايه‌در بكه هر شيئلك وجودی موجود حقيقي برلی ايله بنقش بر عالمدر ظاهر بودر وبردر مظاهرك مقداريني ينه كندی بيلور مسما بردر كثرت اسماسيدر بوصورتده روح علويدر نفس سفليدر روح عالم ارواحدن ارسال اولنوب بو جسمه روح صكره‌دن تعلقی اولوب ولكن بو نفسك مبدأی ونزولی روح ايله

اجتماعی بونلك كبی عالم علویه تعبیر یوخسه خاكدن مجتمع بر شیمیدر
نفسك دخی مبدأی نره دندر روح كبی انی دخی بیان بیوریله تعبیر آخر
پیغمبرین روح شریفلری جناب حقك ذات وصفاتنك عكسیدر و ارواح
انسانیه عكسك عكسیدر و ارواح ارضیه عكسنك عكسنك عكسیدر
بحسب المعنی مظاهر متعدده ومنازل مترتبه دن مجازاً حقك ظهوری
ونزولیدر بو تقدیرجه روح حقدن كلمش اولور عقل انك صفاتندندر
جسم ایسه عناصردن ظهور ایدوب روحه قالب ومظهر وآلت ومرآت
دوشمشدر بو ایكیسنك اجتماعندن ولدین طوغدی بری ذكر وبری
انثی در ذكره قلب وانثی یه نفس اطلاق اولنور وثانیا بو صورتده
بین المشایخ وبین السالكین عوالم احدیت وحدانیت وعظمت
ولاهوت وجبروت وعالم رفرف ومثال برزخ وبرزخ كبرا
وغیب الغیب وغیب مضاف وناسوت ورضوان وعالم ربانی
وعالم ملكوت وعالم روحانی وبرزخ كل وعالم ملك بو ذكر اولنان
عوالم خمسه دن غیری بر عالممیدر ویاخود عوالم خمسه دیو
اطلاق اولنان عوالممیدر بو ذكر اولنان عوالمی ترتیب ایلیوب
تعقیبی

تعقیبی اعلا وتعقیبی ادنی بیان بیوریله وبو مقاملرده انبیادن
وملائكه دن هر مقامك باذن الله تعالی بكجیسی واول مقامه كیملر
تعیینیدر بیان بیوریله اصل عالم دردندر لاهوت جبروت ملكوت
ناسوتدر استرسك عالم حقیقت عالم ارواح عالم غیب عالم ملكوت
تسمیه ایله اكر استرسك عالم عظمت عالم غیب الغیب عالم مثال عالم
شهادت دیو تعبیر ایله عالم لاهوت پادشاهلك تختی جبروت
سرایی ملكوت شهری ناسوت قراسی مرتبه سنده در اوت سكز
بیله عالم بونلرده ایچنده در عرش اعلا عالم ملكدندر یوقاروسی عرش
اشاغیسی فرشدر بو جمله هب منازل ومظاهردر عرشله فرش بیننده
ایجرودن ایجرودر مثلا انسانك جسمی عالم ملكدندر قلبی ملكوتدر
روحی جبروتدر لاهوت ایسه حبیب اكرمك روح شریفلری مرتبه سیدر
بونده عالم اجمال مرتبه سی فهم اولندی اهلنه معلومدر واهل سلوكك
بر عالمدن بر عالمه انتقالی وعوالمك لطافتی وكثافتی بیان اولنسه
بو ورقه صحفاتی تحملی یوقدر فافهم وبو صورتده سیر سلوك حالنده
مشاهده ایلین روح اضافیمیدر ویاخود روح حیوانیمیدر وهم سیر
ایلدكلری عوالمی بو وجودلرندنمی سیر ایدرلر ویاخود روحلری
بو وجودلرندن [بدنلرندن] مفارقت ایلیوب دخی عوالم آفاقی سیر ایدوب ینه

وجودلرینه می کلورلر وثانیا روح بو جسددن مفارقت ایدوب عالم
افاقی سیر ایدوب ینه بو وجوده کلوب دخول ایدر دنیلوز ایسه انسان
عالم کبرا اولوب اوده سکز بیلک عالم وجود انسانده مصور اولیجق
روح بو وجوددن مفارقت ایدوب عالم افاقی وعالم صغرایی سیر
ایتمکدن انسان عالم کبرا اولیجق روحلری ینه بو وجوددن سیر ایتمسی
افضل دکلمیدر بو روح ذکر ایلدیکمز کبی سیرانی افاقیمیدر یوخسه
انفسیمیدر بیان بیوریله مراتب انسانیه نک کمالنه ایرنلردن
کثافت کیدوب جسملرینه لطافت کلمشدر اهل جنت کبی قرب وبعد
بر اولوب طی زمان وطی مکانه قادر اولمشلردر ینه وجودلرنده ایکن
افاقی سیر ایدوب جاغرنلره یتشوب امر حقله امداد ایدرلر کندو
وجودلرنده انسلاخ ایله روح جسددن تفرق ایتمک لازم کلمز
بونلره بدلا تعبیر اولندیغی یرینه بدل قویوب استدوکی یره کیدوب
ملائکه کبی صور متعدده یه تمثل ایتمکه قادرلردر حوتعی برقولینی
سویکله کندویه مخصوص اولان صفتلرندن غیریسنی اول قولنه
باغشلیوب ذکر اولنان مرتبه لره ایرشور الحمد لله نفی بو حالی منکرلردر
دکلوز اهل جنتک ادنی مرتبه سی بیله بیلعه بری ضبط ایتمکدر
بو قدر یرده استدوکنی الور ویرد انسان سلوك ایله جنته ایره

[illegible]

ایرلر مرتبه یه ایرر تکمیل دیروکلری بودر الله اعلم بالصواب فافهم وبو
صورتده مبدا انسان عرش اعلادن اولیجه عالم شهادته کلنجه فلك
سبعه نك هر برنده نه وجهله کذار قیلوب ومواليد ثلاثه نك هر برلرینه
دخول وخروجلک کیفیتی فردا فردا بیان بیوریله الجواب نفس اصل
ملکوت سفلیدن خلق اولنمشدر اخلاق ذمیمه نك معدنیدر ومقر مسکنیدر
وجمیع جسددر اما روح انسانی جسددن مجرد ومفارقدر جسدده
کورینن انك قواسیدر وضیاسیدر وفیوضیدر من حيث الصفات
تعلقیدر من حيث الذات جسددن تنزهی واردر نتکیم جناب عزت
تعالینك کائناته من حيث الاسماء والافعال تعلقی اولوب ومن
حيث الذات کائناتدن منزه اولوب داخلنده وخارجنده اولمدیغی کبی
روح دخی اویله جددر دخول وخروج اعتباری بو قدر ظرف ومظروف
دکلدر انموذج حقدر کندینی بیلن ربینی بلدیکی کبی بو قبیلدندر
هر کیمکه روحی بویله بلمیوب جسدده در دیو فهم ایتسه جناب عزته
مکان اثبات ایتمش اولور کندی نفسنی بلمش اولور وثانیا بو سیر
وسلوك حالنده سیر ایدوب عجایب مصنوعاتی حفظ وبسط ایلین
روح اضافیمیدر ویاخود روح حیوانیمیدر ویاخود روح نباتیمیدر
ویاخود روح نفسانیمیدر بیان بیوریله ویاخود بو روح اضافیله

وروح حیوانینك وروح نباتینك وروح نفسانینك وجود انسانده
معامله‌لری قنده در بیان بیوریله اصل عالم دردت اولدیغی کبی روحه
دخی دردت آد ویردیلر بری روح انسانیدر وبرینه روح قدسی دیرلر
فموضعه السرّ وبری دخی روح سلطانی دیرلر واضافی دیرلر فموضعه الفؤاد
وبری دخی روح سیرانیدر وحیوانی دیرلر فموضعه القلب وبری دخی
روح جسمانی ونفسانی ونباتی دیرلر فموضعه بین اللحم والدم فی الجسد
بونلرك هر برینك علاقه‌سی وتأثیری واردر ارباب باطنك
معلوملریدر وروح ظهوره کلنجه هر مرتبه‌ده کندویه مناسب بر آد ایله
سویلنمشدر اسماسی جوقدر مسماسی بردر الله اعلم عالم نسخه اصح
وبنم اقدم سالکینه ترتیب عوالم غایتده لازم ومهم اولمغین تحریر اولنمشدر
سالك آکاه اوله بو خصوصده حضرت مولانا وشمس تبریزی قدس سرهما
نقل وبیان بیوردیلرکه عالم ربانی وعالم روحانی بو ایکی عالمك
اطواری بر برینه مشابهدر اکثر ارباب سلوك انلك فرقنده واله
وحیران اولمشلردر لکن عالم روحانیده مکر واستدراج داخل اولور
یعنی انلك وقوعی کرامت اولمق لازم دکلدر اصحاب کفر وضلالتده
صادر اولور وعالم ربانی بو آفاتدن سالمدر زیرا بو عملك صاحبی
علم ایله عالمدر عالم روحانینك حالی قمریدر زیاده ونقصان

قبول

قبول ایدر عالم ربانینك مثالی شمسیدر برقرار کاملدر کاه اولورکه عالم
مثال وهم وخیال ایله مخلوط اولور ویاخود ضعیف احوال ایله مربوط
اولور شول اضغاث احلام اولان رؤیا قبیلندن معدود اولور اما
عالم ربانیده مقام ایدنلر جمله حقیقت اولور دیو بیورلمغین فرق عوالم
لازم اولمشدر بیان بیوریله جواب بودرکه اقصای مرام معرفت
رب ~~العالم~~ رب الانام اولدیغی اظهر من الشمس وابین من الامس در
بو سعادته وصول ایسه قدم شریعت وطریقت ایله سیر وسلوکدر
عوالم مذاکره‌سنده نه حاصل اولمز زیرا بونلر مظاهر ومنازلدر
جمله‌سی ماسوی حقدر همان لازم اولان بونلرده ظهور ایدنی
ظاهری کورمکدر سلوکده مراد اولنان بودر مخلوق مخلوق
آخری کورملك بر شیئه مفید دکلدر مرآت حق ایکیدر بری انفسدر
بری آفاقدر انفس مختصر کتابدر اون سکز بیك عالم بونده بالفعل
موجوددر بو ایکی مرآتده کورینن حقك عینیده دکلدر غیریده دکلدر سنك
مرآتده کورنملك کبیدر هر کیمکه بو ایکی مرآتده کورینن عینیله حق کندیدر دیسه
کفردر زیرا حدیث قدیم اولمز مخلوق خالق اولمز نیجه‌لر بونده خطا ایدوب
مجازا وجودی حق صانوب تکالیف شرعیه‌یی قالدرمشلردر نعوذ بالله
تمت هذه الرسالة الشریفة حجة الطریقة بین ارباب الحقیقة توقادی خواجه محمد
امین نقشبندی قدسنا الله باسراره العلیة الصدیقة جنابلرینك اثری اولمق اوزره

هذه الابيات مكتوبة على ضريح حضرت سيدى وقدوتى الى الله تعالى الشيخ عبد القادر الكيلاني

مُستَمِدِ روحانيت وُمستَمِح وُمستَمنِح روحانيت مغلوب كليت ارادة مستقيم زاده كان الله له مانى الضميرى بو وجهله افاده ايدركه قطب ربانى باز اشهب صمدانى حضرت شيخ الشيوخ جيلانى جنابلرينك بو بنج منظومه كه زيب كبرياى صندوقه لرى اولمق اوزره منقولدر اجمال ما ألدن استنبا وخلاصهٔ مرامارينى استقصا صددنده نيهر عدم جسادتله بالآخره نيهر فيوض مقالاتدن استفاضه سياقنده سَهِوده شُهوده بقلميوب عيبى غيب اولمق نيازيله استفتاح اولندى

ومنك الافاضةُ يا فيّاض والهمّةُ من المُغنِى المُرتاض قدسنا الله باسراده

اذا ضاق حالى اِشتكيتُ لخالقى قديرًا على تَيسيرِ كلُّ عَسيرِ معناسى ديمك اولوركه بنم حالمده برحالم اكر مضايقه دوش اولسه يعنى صورى ويا معنوى برامرده فرج بيدا اولوب نايافتهٔ فَرَج اولسم حالمى خلقه عرض ايتميوب عالم السر والخفيات ومُيَسِّرِ العَسيراته افاده ايله نيازده اولوب انتظار الفَرَجِ عبادةٌ وَفقنجه انّ مع العسر يُسرًا سرينك ظهوريله اول مضايقهٔ حالك انكشاف وانشراحنه مترقب اولورم زيرا آنلك اوزرينه دل منعقد اولمشدركه هرامرِ دشوارك يُسره تبديل وآسان قلنمسنه قادر مطلق اولان واحد حقيقى تعالى ليدركه انّما اشكو بثّى وحزنى الى الله بيوريلمشدر بنم حالم عسيرابسه نه غم انى تسهيل وتيسيره قادر اولمق آنلك حاليدر وَانْ اكُنْ للرّى بادبّ اهلاً وانت بِلاِحسانِ اهلٌ وحال بوسؤال اوزره اولدبغمه بقينيله حسن اعتقاد اهلى حالندن شكايته حاجت

بوقدر

بوقدر زيرا عسرت دخى ظهور سلامته اشارت وبشارتدر لكن شكايات اهل حقيقت عندنده مبارزونافع اولان فاعل حقيقيه شكايتدر همان بعدالوقوع وبشّر الصّابرين حكمنجه انلك دخى علاجى صبرايله نياز مقامنده تسليميدر فمابين اِطباق الحُزون وفتحها جبودُ انكسادِ وانفكاكُ اَسيرَ حزن وغملرك نزول واحاطه سى واستيلاسيله انشراح دلك وانفتاحى ميانده اهل دل وصاحب بصيرت ايچون نيجه لطفلر وردلر فرج وفتوح بيدا اولوب قهرايجنده لطف وغموم ضمننده صفا وجود وسرور برله من العود الى العُمودِ فَرَج تسليات حاصل اولدركه عذاب مُعَذّبه عذب فُراق اولوب انكساد صورى لطف محض معنوى اولور اصدقاده لطفى قهرايله ستره سبب اغيارده تكدرندن انلرى محافظه ايدوب واعداده عدالتنى اجرايه سنلك داه اولمالرى ايچوندر برعزيز ديمش نلراحسان ايدر اغياره قرشو اَيَظلِمُنِى دهرى وانت وسيلتى وَاَشكُو من الاشيا وانت مجيرى بونده خطابه التفات سن بكا وسيله ايكن يعنى تشبث ايدكم ملجأ وملاذم سن اولدبغك حالده اهل دنيا ظالم جبرو بكا ظلم ايده مز سن بنم مجيرم ومعينم وحافظم ايكن اشيا يعنى ماسوانك اوضاع ناهموارندن بن شكايت ايتيم زيرا سبب اشتكا اولاجق طلمى كمسنه بكا ايده مز اَاُظما وانت لعذبُ فى كلِّ منهلٍ واُظلَمُ فى الدّنيا وانت نصيرى هرمنبعده طتلى صو جريان اوزده ايكن صوسزلق زحمتى بكا كمسنه ويره مز خصوصا اثردن مؤثره يعنى خلقدن حقى مشاهده اهلى اولان صاحب بصيرت وصلت مولانعالبده هجران فرقت عذابنه مبتلا اولماز وابتلاسى فرض اولنسه دخى شكايته عاد ايدر بن هرنه بقسه كوزم بيلى سرّ سبحان آنده در ما ألنجه هرشيده بنم حالم شهود حقيقيه مظهريت اولمغله عطش فرقت ايله بن عذاب چكمم

وسنك بكا نصرتك دركار ايكن دنياده بن مظلوم اولم وعارٌ على راعي الحما
وهو قادر اذا ضلّ في البيدا عقال بعير چايرده دوه اوتلادن ساربان
حيوانك اياغنك قيد بندينه قادر ايكن حمادنك دوه نك صحرايه فراری اول راعيه عاردر
اشته بو بيتك مفهومی شان خالق حضرت شيخدر زيرا عبدی صلاح حال ايله متصف
ايتمكه يا ربّ سن قادر ايكن اكرچه واجب دكلدر دخی قول خلافنده بولنمق يعنی
محفوظك اولماق شايان الوهيت دكلدر ديمكدر بو سوزلر محبوبلر سوزيدركه
اقوال دلالدندر برغ اسود كبی يوخسه محبلردن صدوری ذلتدركه ابو سعيد
خرّاز بيوردر حسنات الابرار سيئات المقربين يا خود معنا بويله اولكه مريد
مبتدی‌يی اولو الابصاردن اولان مرشد كامل هر حالده قيد محافظه [illegible]
وبند ملاحظه دن خالی ترك ايلميه زيرا اكر بوشی قودسه اندن ظهور ايدن جرم وجنايده
نقصانی مرشده راجعدر بزلر دخی مريدلريزه واستمداد طلب ايدن هر مؤمن
معتقده امداد غيوراً نه مز دركاردركه اول بابده قصورلری بزلره عايددر
البته صاحب ومعين اولمغه مأموردر تمّ المقال والله اعلم بحقيقة الحال قد
حرّره مستقيم زاده سعد الدين افندی قدس سره ١١٨٦ صح

Süleymaniye Kütüphanesi
Hacı Mahmud Ef.
3238